

ОБЮЛЕТНО ОБЮНИ

XXIII МЕЖДУНАРОДЕН
ТЕАТРАЛЕН ФЕСТИВАЛ
ВАРНЕНСКО ЛЯТО

1-11.06.2015

МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА · ОБЩИНА ВАРНА · БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ ЗА ТЕАТЪР

ПАРАЛЕЛНА ПРОГРАМА: НОВА БЪЛГАРСКА ДРАМА

МНОГО ОБИЧАМ, КОГАТО НАПИША ДУМАТА "ПАУЗА"

МАЛИН КРЪСТЕВ, АВТОР И РЕЖИСЬОР

Помните ли момента, в който идеята за тази пиеса се зароди в мислите ви?

Никога не съм имал предварителна идея за нещата, които съм писал досега. Просто обичам, когато се прибера вечер, да си почивам пишейки и слушайки музика. Между някакви песни, мои настроения и умората от прекалено много работа в театъра се появява тези трима души и започнаха да разказват за себе си. Започнаха да се разкриват един пред друг, а аз започнах да стенографирам всичко онова, което правят и което им се случва. И вече опитът, който имах в писането от първи ми текст „Зимна нощ“, удоволствието от това да воайорствам в съзнанието, в мислите, в мечтите си, там, където съществуват други хора и реалности, ми показаха, че ми е доста приятно да пиша. Може би трудните 96-та и 97-ма години в държавата, актьорската ми младост, любовта ми към Пинтър и към Чехов са

отключили някакви модели на търсене на хора и взаимоотношения. Естествено, че за тези трима души съм седал и аз със своята лична история. Във всеки от персонажите има по нещо от мен. Обичам думата, многоточието, паузите, мълчанията. Много обичам, когато напиша думата "пауза". Знам, че един актьор трябва да умее внимателно да изработи паузата, умно да слуша – на този принцип съм подчинил почти всички мои текстове. Много искам моите текстове да са тихи. Както винаги съм казвал, актьорите сме глаголите на човечеството, най-опасно е един актьор да стане съществително или определение. В този ред на мисли при мен глаголите са паузите.

В какво се състои трудността един автор да постави собствения си текст?

Иван Добчев ми даде ключ. Каза ми, че е много трудно авторът да се отдели от текста. И тъй като цял живот убивам графомана в себе си, си казах, че това може би е ключ да се успокоя и да оставя текста да заживее в устата на хората и да не бъде суетен към всяка реплика. Учудих се, че той се оказва вкусен на актьорите. Нищо в него не е променяно. Той не е нищо ново в българската драматургия, а е просто тиха човешка история. Посегнах да го поставя не за друго, а защото познавам мълчанията и паузите в него, познавам ритмиката, словесните фигури между тези хора, познавам в дълбочина персонажите. Вече работейки с толкова близки хора като Владо, Геро и Искра, придобих самочувствието да потегля и да го поставя.

МЕЖДУНАРОДНА СЕЛЕКЦИЯ

Международен театрален фестивал „Варненско лято“ е партньор на Британски съвет България в развитието на проекта „Националният театър на живо от Лондон“ (NT Live) от самото начало през 2011. NT Live е новаторски проект на Британския национален театър за директни излъчвания на най-добрите британски постановки от лондонската сцена на живо в кина из Обединеното кралство и по целия свят, което достига до повече от 1.5 милиона зрители в над 700 кина. Сътрудничеството на Британски съвет с Международен театрален фестивал „Варненско лято“ прави възможен достъпа до най-доброто от таланта на Великобритания до аудиторите на фестивала. Положителното отношение на публиката е оценка за успеха на това партньорство, което се надяваме да се развива и в бъдеще. Партньорството с фестивала е изключително важна предпоставка за развитието на нови идеи, които да разгърнат потенциала на програмата с повече заглавия и съпътстващи дейности.

Красимира Танчева,
Мениджър "Проекти", Британски съвет

ОТЗИВИ

ВИСОКА КЛАСА АКТЬОРСКА ВИРТУОЗНОСТ

Ще направя едно признание. „За мишките и хората“ от Джон Стайнбек е първият роман от моите младежки години, чрез който се почувствах трогната от човешката емоция, човешката, човешкия поглед. Това се превърна в основно усещане за мен самата. Представянето на романа в спектакъла ме докосна много дълбоко. Когато разбрах за възможността да видя излъчването на бродуейския спектакъл на Ана Шапиро, прочитайки името на Джеймс Франко, осъзнах колко хубаво е да го видя и на театрална сцена. Това е много висока класа актьорска виртуозност, която те кара да приемаш нещата естествено и да разбереш, че актьорът е един от нас. Възхитена съм и с любопитство очаквам „Големият въпрос“, втората сателитна прожекция в рамките на „Варненско лято“.

Албена Александрова, журналист

ПАРАДОКСАЛНОСТТА НА ВЗАИМООТНОШЕНИЯТА

Америка има проблеми, когато става дума за взаимоотношенията между мъже. Представянето как един мъж се грижи за друг и по-скоро необичайно. Съчетаването на тази история със съвременни ценности и фактът, че режисьорката е жена, прави нещата още по-интересни. Това е много съвременен казус. Мисля, че Ана Шапиро е използвала интересен обрат – накрая имаше изненада. Персонажът на Джеймс Франко в началото е представен като суров мъж. Зрителят си мисли, че той не харесва Лени, а всъщност се грижи за него и дори Лени му дава някаква стабилност. Ако Лени изчезне, какво би бил Джордж, но също и какво би бил Лени без Джордж? Мисля, че тази постановка подчертава сложността и парадоксалността в човешките взаимоотношения. Особено при тези между мъже. Очевидно режисьорката се е опитала да изведе като фокус

ЗА МЕН Е УДОВОЛСТВИЕ, ИЗПИТАНИЕ И ЧЕСТ ВЛАДИМИР ПЕНЕВ, АКТЬОР

За мен с годините като актьор, понеже вече съм на прилична възраст, стана много по-важно не какво правя, а с кого го правя. Когато Малин, когото познавам от много, много години, ми предложи този текст през 1997, още тогава бях съгласен да участвам, макар че ставаше въпрос за другата мъжка роля. Но стана така, че остаряхме, нещата се промениха и сега изпълнявам ролята на по-големия брат. Пак я играя с огромно удоволствие, защото компанията, в която попаднах, е изключително симпатична. Талантлива, забавна, умна компания, която се опитва да направи едно представление живо и истинско. А не просто да регистрира готов продукт на някаква нова българска пиеса. За мен е, първо, удоволствие, второ, изпитание, защото трябваше да правя неща, които не ми се налага всеки ден да правя, и чест, че Малин се е сетил още тогава за мен и сега продължава да поддържам интереса му.

МЕЖДУ НАС СЕ ПОЛУЧИ СТРАХОТЕН ТАНДЕМ ГЕРАСИМ ГЕОРГИЕВ – ГЕРО, АКТЬОР

Преди години Малин ми даде да прочета пиесата. Още тогава му казах, че ми харесва и че желая да играя някои от персонажите – гали Сис или Пони, нямаше значение. Не бих казал, че играя нещо по-различно от нещата, които съм правил досега. Да, мисля, че е по-концентрирано към по-сериозната част, към по-дълбоките теми, но аз никога не съм бягал от това. Може би режисьорите отбягват да ме разпределят в такива роли. Винаги съм харесвал този тип театър и се получи страхотно, че Малин ми повери тази роля. Винаги, когато сме работили заедно с него, сме си помагали. Малин има много върно режисьорско око и аз се доверих. Не беше странно той да ме режисура, по-скоро беше необичайно да го видя като автор. Отдавна не бях играл в такова интимно и тихо представление. Това създава съвсем друг свят в зрителите и у нас. Мисля, че се получи страхотен тандем между мен, Владимир Пнев и Искра Донова – прекрасно семейство. Едно представление се получава хубаво, когато се прави от приятели, от съмишленици, а не по разпределение. Когато хората са се събрали специално за него.

ПРОВОКАЦИЯ ЗА АКТЬОРА ИСКРА ДОНОВА, АКТРИСА

Познавам Малин Кръстев като актьор от 8 години, като автор се запознах с него септември месец, ноември го опознах и като режисьор – коренно различни личности, всичките любопитни и провокативни. Това, че той е страшно добър актьор, според мен го прави и толкова добър режисьор. Когато имаш тези две обстоятелства и неговата сетивност, е невъзможно да напишеш нещо, което да не провокира актьора. Репетициите бяха изключително удоволствие за мен. Не съм се съмнявала в добрия резултат и нямаш търпение да гоиде първото представление. Герасим Георгиев – Геро и Владимир Пнев са партньори мечта и с тях наистина магията, наречена „театър“, се случва.

Материала подготви Емилия Илиева.

колко крехки са те, колко са необходими, но и същевременно колко са невидими или колко невидими се приема, че са. В Щатите ние сме свикнали на истории за „американската мечта“. Предполагам, че Шапиро се опитва да каже, че без спътник сме загубени. Не мисля, че съм съгласен. Според мен темата за „американската мечта“ е напълно индивидуална. Режисьорката извежда от текста тази идея и я разказва по един преднамерен начин.

Кори Хенеси, студент в Университет Таусън,
Балтимор, САЩ

ПАРАЛЕЛНА ПРОГРАМА: НОВА БЪЛГАРСКА ДРАМА

НУЖДТА ДА СПОДЕЛИШ

ЯНА БОРИСОВА, АВТОР

След написването на биографичната книга за Христо Мутафчиев се появи текстът на „За теб“. Какво Ви провокира да напишете и пиеса за него и защо избрахте Станимир Гъмов като прототип на Виктор?

Идеята за театрален текст се роди съвсем плавно и естествено, защото се бяха натрупали много неща, които исках да споделя, за които имах нужда да гово-

ря. Да изкажа. Христо Мутафчиев и Станимир Гъмов са великолепни актьори, приятели са помежду си и са мои приятели. Бяха пред очите ми.

До каква степен духът на гruzите Ви пиеси присъства и в тази?

За това трябва да попитате някой специалист по текстове, аз нямам представа. Предполагам, че общото между пиесите ми съм самата аз, със всичките ми теми, въпроси и разходки из безбрежните океани на гушата.

Вие сте сред най-популярните драматурзи в новата българска драма, но по-важното е, че имате поглед върху нея. В каква посока се движи според Вас българската драматургия днес?

За да се появи добра литература, трябва да има база или предпоставки за това. При драматургията е същото. В момента всички ние, които пишем за театър, създаваме предпоставки и територия някой ден да се появи изключителен текст, който да развълнува света. Това е върната посока.

НАЙ-ГОЛЯМОТО ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО БЕШЕ ПРИЛИКАТА МЕЖДУ ГЕРОИТЕ И АКТЬОРИТЕ

ПЕТЪР КАУКОВ, РЕЖИСЬОР

Как стигнахте до текста на Яна Борисова? Вие ли го търсите или той Ви намери?

Срещата с пиеса е като срещата с човек. Някой не ти става симпатичен, с груг се харесвате, а с трети направо се влюбвате. В последния случай човекът, в когото се влюбваш е някой, който си очаквал и търсел. Така че текстът на Яна ме намери, но преди това аз съм го търсел и очаквал.

Какво беше предизвикателството пред Вас като режисьор?

Всяка добра пиеса предлага богата палитра от предизвикателства. „За теб“ бе написана специално за тези актьори. При постановката най-голямото

предизвикателство беше приликата между героите и актьорите, които ги изпълняват. Героят на Христо Мутафчиев е преживял инсульт, като самият Христо, а този на Станимир Гъмов е актьор. В живота двамата се държат един с груг като истински братя. Изключително трудно е да създадеш образ, да гадеш път и кръв на несъществуваща личност. Всеки човек може сравнително лесно да имитира говорене на чужд език, без да го знае. Само че никои не би могъл да имитира рогния си език! В този рег на мисли двамата актьори великолепно имитират един много красив български език, тоест създават чудесни образи, въпреки че по някакъв начин приличат на тях.

ШОУКЕЙС

ШОУКЕЙСЪТ Е ВЪЗМОЖНОСТ ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ НА РАЗНООБРАЗНАТА СЦЕНА В БЪЛГАРИЯ И СЪЗДАВАНЕ НА РАЗЛИЧНИ СЪТРУДНИЧЕСТВА

КАЛИНА ВАГЕНЩАЙН, ФОНДАЦИЯ „АРТ ОФИС“

За осма поредна година фестивалът съвместно с Фондация „Арт Офис“ организира програмата „Шоукейс“, която показва новаторски и мобилни продукции пред чужди специализирани гости. Какви възможности за среща и сътрудничество получават участниците?

В идеята за правене на шоукейс са заложили няколко цели. Едната от тях е международните гости на фестивала да добият по-цялостна картина за развитието на българския театър, като реално в периода, в който се организира шоукейса, са програмирани както представления от официалната българска селекция, така и чужди представления. Така ако един програматор или критик не познава добре развитието на българския театър, в рамките на тези пет дни може да види различните тенденции, които се случват на нашата сцена, както и какъв интерес проявяваме ние спрямо международните. Втората първостепенна задача за нас е евентуално някои от тези програматори директно да поканят спектакъл за техните фестивали. Това се е случвало в предишни години и ние смятаме, че ще се случва и напред. Третата възможност е по-дългосрочна и тя не може да се прочете ясно година за година, защото това са приятелства, партньорства, запознанства, които започват тук и могат да развият в различни проекти. Ние проявяваме еднакъв интерес и към трите цели на шоукейса. Щастливи сме, че тази година имаме двайсет чужди гости. Част от тях са свързани с развитието на българския театър и имат партньорства с различни организации. Някои от тях пък идват за пръв път. Групата е много шарена и според мен има потенциал да даде различни резултати. Има европейски програматори, критици и мениджъри от САЩ и Азия. Географията на нашите гости се разширява всяка година.

Как ще коментирате участниците в програмата тази година?

Тазгодишният шоукейс показва както трупи и артисти, които вече са били представени на фестивала, така и нови имена и тенденции. Нашата задача винаги е била гостите, които идват по-често, да могат да проследяват развитието на компаниите, но и човек, който идва за първи път и гледа представленията, да може да си даде сметка за разнообразната сцена в България и за възможността за различни сътрудничества. В тазгодишния шоукейс влази и представление на Театрална работилница „Сфумато“, т.е. ние не се взираме толкова във формата на продукцията, а в резултата и в това какво тя би могла да представи на една чужда публика. Както винаги в рамките на шоукейса освен представленията има и срещи-разговори. Тази година те са двете и на тях участниците в шоукейса и гостите ще имат възможност да зададат своите въпроси, да се представят и да могат в свободен разговор да се насочат към своите интереси. Друга специфика е, че винаги се опитваме да има различни форми и жанрове в програмата. За първа година ще има сценично четене, което е нова форма за шоукейса, а и в някакъв степен за фестивалите в България. В чужбина тази форма е много популярна, защото е начин за достъпване на новите текстове до професионална публика.

Разговаря Емилия Илиева

Мишел Кере, IETM, координатор срещи и събития
Дойдохме само за откриването, но все пак имахме време да разгледаме програмата. Аз познавам фестивала от няколко години, когато се срещнах с Николай Йорданов в неговия офис и започнахме да говорим за реализиране на проекти на IETM. Намирам

РАЗКАЗВАМ ИСТОРИЯТА НА ВСЕКИ, КОЙТО Е МИНАЛ ПРЕЗ ПОДОБЕН КАТАКЛИЗЪМ

ХРИСТО МУТАФЧИЕВ, АКТЬОР

Пиесата „За теб“ на Яна Борисова се появи скоро след биографичната книга, която тя написа за Вас. Съвместен ли беше процесът на работата върху драматургичния текст?

Не. Когато Яна каза, че ще пише пиеса, аз помислих, че ще е по-скоро за монологичен спектакъл. В един момент тя каза: „Ще добавя още един човек вътре – Гъмов“. Пиесата не е просто излияние на актьор, с когото се е случило нещо. Това ме изненада много приятно, защото в началото си казах: „Добре! На кого му е интересен инсультът на Христо Мутафчиев? Кои ще гоиде да гледа такава глупост?“. Не стига, че вестниците изписаха толкова много за мен – как и какво се е случило, а сега и пиеса. После си казах: „А ще могат ли груги двамата също толкова добри актьори, да речем, да я изиграят гругаде?“. Наскоро приятел ми се обади и каза, че има колега в Ямболския театър, който е обездвужен и биха желали да поставят тази пиеса с него. Просто човек трябва да е преминал през някакъв такъв катаклизъм в живота си, за да успее да го пресъздаде. Трудно е това да се наиграва. Трудно е човек, който не е минал през такъв дискомфорт в живота си, да го изиграе. Не е сложно, но е трудно.

Какво Ви мотивира да излезете пред груги, непознати хора и да им разкаже своята история от сцената?

Всъщност аз не разказвам моята история. Аз разказвам историята на всеки, който е минал през подобен катаклизъм. На човек, който се е отчаял. Въпреки че за разлика от моя герой, аз не съм се отчаял. Най-важното е, че в пиесата имам хапче, имам лекарство и това е отношението на брат ми към мен с пълно negliжирание на проблема, дори с ирония и присмех над този проблем. Това е хапчето за всеки, който е минавал през подобно нещо. Хапчето, което може да го изцели; да го извади от гупката.

Как бихте описали репетиционния процес на представлението?

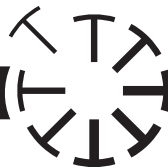
Интересното е, че Яна създаде драматургия не от проблема ми, а от разговорите ни. Има реплики, които са мои, само че изговорени от нея и, разбира се, по-красиво. Веднага ще дам пример: „Напиваш се, отиваш да се позабавляваш и ти минава“ – това е моята версия. А тази на Яна звучи по следния начин: „Плачеш. Пиеш. След това намиращ някого, когото вдъхновяваш или те вдъхновява... и се посвещава на него“. Красиво, нали!?

Материала подготви Светломира Стоянова

фестивала за значим и важен, защото обединява утвърдени пространства и компании в страната с новата независима сцена. Изключително интересно е да има възможности за сравнение между двата начина на продуциране на представления и за среща с професионалисти от двете страни. Това е много важно.

Кристоф Кнох, Обединение на свободната сцена в Берлин/ Проект МІСА МОСА, Берлин

Харесва ми, че програмата на фестивала е в ясно определени модули. Интересно е да се види, че има взаимодействие между български и международни продукции. Освен че има напълно български представления, в програмата са включени и такива, които са създадени като международна копродукция. Например, пърформансът на Иво Димчев е копродукция между брѳкселския Кааїтеатер и София. Важното е, че по този начин различни структури на продуциране стават видими. Мисля, че съществуването в условия на копродукция е много характерно за съвременното. Това е нещо, което се случва и в живота. Повечето от нас нямат просто една установена един театър, например, а работят ту тук, ту там. Затова нашият начин на живот е като копродукция между различните работи, които вършим. Това се случва в съвременната сцена. Не зная дали това е добра тенденция, но тя отразява реалността. А нали изкуството е за това.

ШОУКЕЙС

МИНАВАНЕТО ПО ВИСОКО ОПЪНАТА ТЕЛ Е ПРЕДИ ВСИЧКО ФИЛОСОФИЯ

НЕДА СОКОЛОВСКА, РЕЖИСЬОР

АЛЕ, ХОП – ПО ВИСОКО ОПЪНАТА ТЕЛ
Студио за документален театър VOX POPULI

Как се оглежда едно толкова грандиозно сценично изкуство като цирка в документалната форма на вербатим театъра?

В повърхността на документалния театър всичко се оглежда такава, каквото е. В случая обаче „грандиозно“ не е определението, което остава послевкус след срещата със спектакъла. Целта на проекта беше да надникнем зад фасадата на цирковия блясък и да разберем как протича животът зад манежа и какви са взаимоотношенията в това малко затворено общество. В края на краищата резултатът от артистичното ни любопитство се оказа даже по-пъстър и интересен, отколкото сме очаквали.

СТРАННА РЕНТГЕНОВА СНИМКА В ДВИЖЕНИЕ

СТЕФАН ИВАНОВ, АВТОР

МЕЖДУ ПРАЗНИЦИТЕ, ТР Сфумато

Пиесата „Между празниците“ е една лична изповед. Как решихте да напишете текст точно за тези актьори?

Не бих казал, че е точно изповед, в текста няма екзхибиционизъм или воайорство. По-скоро е странна рентгенова снимка в движение. На моменти ясна и фокусирана, а в други по-мъглява и размита, именно заради движението и динамиката. Искрено се възхищавам на актьорите като човешки същества. Стори ми се логично да пиша специално за някого, защото по някакъв начин това е заложено в самата природа на театъра.

Коя от темите в пиесата е най-важна за Вас? Да виждаш светлина и надежда там, където я няма.

Промени ли се нещо при поставянето на Вашия текст?

Почувствах се разбран от режисьора и актьорите. Доверих им се и наистина повярвах в споделените, общи и никак не напразни усилия на това изкуство. Човек може да пише сам на компютъра, но трябва да го прави с поглед, обърнат към живото изричане на думите. Не работиш само за себе си, а винаги за цялото.

Има ли поет/драматург, за който можете да кажете, че Ви е повлиял в творчеството?

Хайнер Мюлер, Шекспир, Сара Кейн, Пинтър, Бекет, Константин Павлов, Димитър Воев, Георги Рупчев.

Разговаря Любомир Парушев

Как повлия на постановъчния екип това толкова дълбоко навлизане в света на цирка? Променяха ли се някакви ваши нагласи и усещания?

Не вярвам да сме имали някакви предварителни нагласи, когато за пръв път пристъпихме към тази непозната територия. Никой от екипа ни тогава нямаше близка връзка с цирковото изкуство и всяка минута, прекарана в цирк „Ориент“, бяхме с ококорени очи и нагласата на хора, които са привилегирани да бъдат там. Лично за мен най-силно впечатление остави откритието, че цирковото изкуство изисква огромен труд, воля и извършване на неподозирано количество задължения, без които тези 5 минути на манежа просто няма как да се случат. И веднъж застана под светлината на следача, цирковите артисти успяват да бъдат грандиозни въпреки физическата болка, риска и абсолютната несигурност на изпълнението.

Как се минава по високо опънатата тел?

Минаването по високо опъната тел е преди всичко философия. Тогава се постига най-високата точка на концентрация и баланс, контрол върху тяло и ум, и най-вече контрол над страха.

Какво е усещането да увеличиш звука на истории, както мозаг да бъдат чути само чрез вашите спектакли?

Несравнимо е чувството, когато пренасяйки разкази и събди чрез нашите спектакли, виждаме как ефектът на едно „вечерно забавление“ напуска граници на театралното и започва да въздейства по един много по-мощен и материален начин.

КОЙ СИ ТИ, ЗА КАКВО СЕ МИСЛИШ, КАКВО ИСКАШ ДА БЪДЕШ И В КРАЙНА СМЕТКА КАКВО СЕ ОКАЗВАШ

ЕЛЕНА ДИМИТРОВА, АКТРИСА

Как реагирахте, когато разбрахте, че там някъде съществува текст, който в известен смисъл Ви цитира?

Аз знаех от самото начало. Със Стефан бяхме говорили за госта неща, а и вече добре се познавахме. На базата на това той написа текста. В него има неща, които са свързани с живота ми, но по-интересното е, че той беше уловил подсъзнателни неща, много лични за мен и когато го прочетох за първи път, беше все едно срещам със себе си, все едно аз бях писала някоя от репликите. По някакъв начин прилича на терапия и за мен в началото беше трудно и болезнено да изрека части от текста. Имах нужда от някакъв порисков експеримент на себепознание и това стана, благодарение на Стефан. Той внимателно изведе на повърхността фази от живота ми, случки и мисли, които по принцип човек не споделя лесно. Има един цитат в текста от една песен на Воцек и Чугра „Ти си, това си, ти си това...“, който смятам за определящ за смисъла на текста. Кой си ти, за какво се мислиш, какво искаш да бъдеш и в крайна сметка какво се оказваш.

ПЕРСОНАЖИТЕ, КОИТО ИГРАЯ, СА МИ МНОГО ПО-ЯСНИ, ОТКОЛКОТО САМИЯТ АЗ НА СЕБЕ СИ

ХРИСТО ПЕТКОВ, АКТЬОР

Изпитвате ли притеснение от това, че до някакъв степен образът, който изграждате на сцената, е именно Вашия личен?

Малко е странно, защото по принцип, когато играеш персонаж в някоя пиеса, започваш да го изучаваш, да го разбираш. Следиш какво гружите казват за него; какво той казва за себе си, събираш информация. Персонажите, които играя, са ми много по-ясни, отколкото самият аз на себе си и затова по някакъв начин е особено. Но аз не приемам, че играя себе си именно заради поезията на Стефан Иванов, защото тя по някакъв начин вкарва всичко в един друг коловоз. По-скоро внимавам за поезията, в думите, отколкото да мисля за себе си, за това „аз ли съм това, не съм ли аз“. Отдавна вече не съм този човек, който е дал интервю на Стефан Иванов преди 4-5 години. Тогава един ден той ми звънна и ми каза

ДА СИ ПАРТНИРАШ С ПТИЦИ Е ОГРОМНО ИЗПИТАНИЕ

МИЛА БАНЧЕВА, АКТРИСА

Вие сте щатна актриса на театър „София“, но не спирате да участвате в различни независими театрални проекти. Какво е различие между двете практики от гледна точка на актьорската работа?

Мисля, че разликата се съдържа в мен. Като артист аз съм станала по-различна от това, което съм била преди две години. За мен е смисълът е да не спиращ да пробваш нови неща, да се учиш, да се променяш, да си готов за предизвикателства. Участието ми в независими проекти започна преди около две години в „Майките“ на Студио „Vox Populi“. До този момент бях свикнала да репетирам по познатия стандартен начин. Реших да напусна тази позната зона и да пробвам нещо ново. Разбира се, за мен шокът беше голям, борбата с актьорското его също. От актриса изведнъж се превърнах и в сценичен работник, и в какво ли още не. Оказа се, че нямаме текст, а той зависи изцяло от интервюта, които ние ще съберем. Вербатим техниката само на пръв поглед изглежда лесна. Срокът за изпълнение беше много кратък, интензивен и физически. Работихме фрагментарно на принципа на монтажа, пълзях се реги почти до последния момент. Нега ни запозна с интересна система на работа и композиция „Гледни точки“ (Viewpoints), разработена от Ан Богарт. Театрален език, който много бързо сплотява и настройва екипа към работа в една посока, но в същото време помага на артиста да опознае себе си и да открие собствените си интереси в общата работа, с много силно присъствие тук и сега и здраво стъпил на земята. Надявам се и в бъдеще да успявам да съчетавам двата начина на работа. Разликата между тях е като тази между двете страни на една и съща монета. Винаги трябва да имаш много силна лична мотивация и да поемеш отговорност като артист, за да бъдеш творец, а не чиновник.

С какво усещане пристъпихте прага на цирковия свят?

Свързвам цирка с детството, с чистота и непосредствеността, с невероятните и изумителни постижения на човешките дух и тяло. Бях любопитна да надникна зад кулисите на цирка и да се докосна до артистите. Ето защо, без да се замислям, се включих в проекта, когато Нега ме покани. Запознах се с младата акробатка Доли Романова и първоначално трябваше да казвам само нейните монолози. В процеса на репетициите обаче започнах да включвам и на други места, например станах асистентка на жонльора. Истинското изпитание настъпи, когато 3 гена преди премиерата Нега ме помоли да се заема с гресурата на гълъбите. Много усилие и спокоествие ми бяха нужни, както и любов, защото тези същества винаги усещат ако съм нервна, напрегната или яросана. Да си партнираш с птици, а не с хора, е огромно изпитание за актьора и неговото его. Тогава ми се струваше почти невъзможна задача, но сега съм щастлива и благодарна за този опит.

Материала подготви Емилия Илиева

„Искаш ли да се видим? Какво правиш?“. Аз му отговорих: „Отивам на погребение“ и той се изсмя. Видяхме се в едно заведение, той извади диктофон и ми каза: „Нали нямаш нищо против да запиша този разговор?“. Аз му казах, че нямам и започна да ме пита някакви неща за мен – какво си мисля, какво сънувам, спомени. Говорихме около час. След около година той ми се обади и ми каза: „Имам един монолоз за теб. Бих искал да ти го дам да го прочетеш ... просто ей така“. Аз се съгласих. Бях много изненадан, защото в този монолоз беше половината от разговора ни, а другата половина беше неговата поезия и думите, които бях казал, сякаш бяха написани в полумерена реч. Беше много особено. В текста всичко е прекарано през тази поетичност и това улеснява нещата. Би било много трудно да играя само себе си.

Материала подготви Светломира Стоянова

БЪЛГАРСКА СЕЛЕКЦИЯ / ШОУКЕЙС

РЕАЛНОСТТА СИЛНО СЕ ПРИБЛИЖИ ДО ТАЗИ В ПИЕСАТА

МАРИЙ РОСЕН, РЕЖИСЬОР

Пренасяте американска драматургия от 60-те години буквално в реалната среда на българската действителност и един изоставен магазин. Как взехте това решение?

С текста на Пол Зиндел имам стара връзка. Преди около 15 години го предложих на един театър, но така и не се стигна до реализация. Това отлагане се оказа за добро. През този период реалността силно се приближи до тази в пиесата. Нивото на гамоблъчването се засили до непоносимост. Освен това се избистри и един специфичен подход към поставянето на определени текстове. Аз го наричам създаване на „театър в реална среда“. Това е едно заиграване със предлаганата от автора среда на действие.

Как протече репетиционният процес в това алтернативно пространство? Какви предизвикателства донесе то за представлението?

Откриването на подходящо пространство отне повече време отколкото планирахме. След като най-после се настаняхме в един бивш магазин, последва период на опитомяване на пространството за театралните ни цели. То пое някои от предварител-

ните ни „наумици“, но други се оказаха неестествени за него. Със сценографа Петя Болокова следвахме един предварителен план, но в движение променяхме някои неща. В замисъла ни седеше и идеята, че това няма да е единственото пространство, в което ще играем, което ни възбържаше да пуснем дълбоки корени. Трябваше едновременно да бъдем само в това пространство, но и с едно наум, че след изнасяне от него и нанасяне в друго, спектакълът не трябва да е загубил своята цялост. Нещо като да се нанесеш временно завинаги. Прелюбопитна задача.

„Влиянието на гама лъчите върху лунните невени“ е Ваша трета работа по линията на театрална режисура в реална среда. С какво той награди „Смъртта и момичето“ от Ариел Дорфман?

„Отриването на театъра“ от Рудолф Сирера беше първият опит в тази посока. Пространството беше оголено, открито към външния свят с много прозорци пред и зад публиката. Привидно се отказвах от осветление и звук, за да ги включа ударно за един финален театрален жест, когато публиката беше вече приела тяхното отсъствие за естествено. По-натуралистичен беше опитът със „Смъртта и момичето“ от Ариел Дорфман. Там действието се развива в апартамент. Използвахме всички налични възможности на бита за да се опитаме докажем историята „тук и сега“. Самата реалност също ни беше партньор. Уличното движение, астрономическото време, миризмите, дори и една котка, която живееше в един от апартаментите. Постепенно натурализмът преминаваше в условност и представлението отново завършваше с театрален жест, но и с отказ от поклон. С „Влиянието на гама лъчите върху лунните невени“ от Пол Зиндел експериментът продължи. Отново се съобразихме с предлаганата от драматурга среда, но този път я използвахме по-скоро като играва площадка за един условен театрален език, сглобен от парчета разпадач се бит.

БЪЛГАРСКА СЕЛЕКЦИЯ

СТРАСТТА КАТО ОГОЛВАЩА ИНТЕНЗИВНОСТ

СТИЛИЯН ПЕТРОВ, РЕЖИСЬОР

Киното продължава да се връща към епистолярния роман на Шодерло дьо Лакло. Каква е според Вас причината за актуалността на този текст?

В съдържанията. В енигматичните му резерви от теми, смисъл, мощни сетивни експлозии и рядък вид енергия.

Какви са впечатленията ви от съвместната работа с екипа на представлението?

Това е втората ми среща с трупата на Варненския театър. Желанието ми да продължи точно през това заглавие не е нито спонтанно, нито случайно. Взаимното усещане след „Канкун“, че остават още сюжети, гуми, теми, образи и откровения, общи импулси за споделяне, общи вълнения, определени дълбочината, любовта, невероятната енергия и отдаденост, с която участваха всички в репетициите на „Опасни връзки“. Важен, съществен процес, който, вярвам, е отпечатан върху представлението.

Какво послание бихте искали спектакълът да остави у зрителите?

Дени дьо Ружмон казва, че страстта съвсем не е онзи по-богат живот, за който вечно бленуваме. Тя е, напротив, гола и оголваща интензивност, горчиво оголване, обедняване на съзнанието, изпразнено от всякакви разнообразие, обсебеност на въображението, съсредоточено върху едно единствено изображение. От този момент светът изчезва, другите вече ги

няма, няма вече нито близък, нито загължения, нито връзки, които задържат, нито земя, нито небе; човек е сам с всичко, което обича.

Разговаря Светломира Стоянова

ДОБРИЯТ ТЕКСТ ОТКЛЮЧВА МНОЖЕСТВО ВЪПРОСИ
ВЕСЕЛИНА МИХАЛКОВА, АКТРИСА

С какво Ви провокира работата върху "Опасни връзки"?

Добрият текст отключва множество въпроси. Аз обичам да търся отговорите. Срещата ми с режисьора Стилян Петров.

Как се отнася този текст към съвременния свят?

Съвременният човек не е променен много. Променят се технологиите.

За втори път каните Стилян Петров да поставя на сцената на Варненския театър. Какво внася той в него?

За мен срещата ми със Стилян Петров беше приключение, любов, страст, хармония, вкус, доверие.

Главен редактор: Ангелина Георгиева, Елена Ангелова
Редактори: Емилия Илиева, Светломира Стоянова,
Любомир Парушев
Оформление: Александър Калудов, www.niracom.com
Печат: www.passatpress.com

РЕАЛНАТА СРЕДА ИЗИСКВА КРАЙНА ИСТИННОСТ
АНИ ВЪЛЧАНОВА, АКТРИСА

Очаквахте ли наградата „Икар“ за ролята на Майката Беатрис във „Влиянието на гама лъчите върху лунните невени“?

Ни най-малко! Самият факт, че бяхме забелязани като че ли беше по-голямата награда. Започнахме нашето представление почти инкогнито, без никаква реклама, извън всякаква публичност, в изцяло "нетеатрално" пространство и водехме изнурителна битка за отделния зрител. В този смисъл това, че бяхме номинирани, беше истинско чудо! Да бъдеш забелязан сред толкова много театрални събития е награда сама по себе си.

Преди работила ли сте в „театър на реалната среда“? Според вас с какво това променя актьорското поведение?

Не, не съм. Такава среда много помага. Но е и опасен капан. Помага, защото няма нужда да си представям, че медът лепне, че водата е гореща, че подът е мръсен или въздухът е студен. Реалната среда действа директно върху актьора. Бих добавила и върху публиката. Обаче тази изцъклена материалност изисква крайна истинност. Подобна среда не прощава и най-малкия намек за фалш. Двойно повече се забелязва всяка мимика на лицето, всяко помръгване на тялото, чува се как дишаш, усеща се дори полхът от дрехата ти. Не е никак лесно да си истински от автентичната среда. Тя просто може да те смаже със своята горда материалност. Този път е дълъг, ще се наложи да продължим да играем това представление поне още десет години

МАЛЪК И ПРЕЧКАШ СЕ ТРИКСТЕР
ИСКРЕН ПЕТКОВ, АКТЬОР

Спомням си деня, когато към мен бе отправено предизвикателство да изиграя заек в представлението. Стори ми се чудно, като някаква акция в магазин с витрини. Представих си го и казах „да“. В работния процес използвахме единствено правилото „видим“ и „невидим“: Все пак съм огромен заек, облъчен от радиоактивност и трябва да се покривам до момента, в който удва развързката на даденото действие. Тогава аз се трансформирам от заек в човеко-заек, образ по-скоро в главите на персонажите, които ме проектират в действието според тяхното моментно състояние. Това съм аз – малък и пречкаш се трикстер.

Материала подготви Елена Ангелова

ПАРАЛЕЛНА ПРОГРАМА

МЕЖДУНАРОДЕН ФРАНКОФОНСКИ ФЕСТИВАЛ
ЗА УЧЕНИЧЕСКИ ТЕАТЪР

02.06, КУКЛЕН ТЕАТЪР

ПРЕДСТАВЯНЕ НА НАГРАДЕНИТЕ ПРЕДСТАВЛЕНИЯ

ОТ 22. МФФУТ - СТАРА ЗАГОРА

Стефани Дюмортие, аташе по сътрудничество в областта на френския език, Френски институт България

Заедно с Алианс Франез от три години участваме във Варна в рамките на театралния фестивал „Варненско лято“. Това е един невероятен и професионален международен фестивал и да си част от неговата програма е страхотна възможност. Фестивалът, който ние организираме за франкофонски ученици в Стара Загора, е много важен за нас и МТФ „Варненско лято“ ни дава шанс да влезем в рамката на сериозна и мащабна организация. Ние сме много горди с шанса, който имаме.

БЕЗИНТЕРЕСНО МИ Е ДА ТЪРСЯ СЕБЕ СИ В РОЛИТЕ
СТОЯН РАДЕВ, АКТЬОР

В "Опасни връзки" отново играете роля, натоварена с изключително много очаквания. Какви бяха Вашите очаквания?

Никога нямам очаквания! Имам любопитство, стремеж, копнеж, възбуда, безсъния...

Къде откривате себе си в ролята на виконт дьо Валмон?

Абсолютно безинтересно ми е да търся себе си в ролята. Не знам, къде се откривам. Вероятно на поклоните.

Разкажете за работата си с режисьора Стилян Петров.

Преплочтам режисьорите да коментират работния процес.

Разговаря Любомир Парушев